Prima instanţă: Judecătoria Criuleni, sediul Central (judecător: Bologan Angela)
Dosarul nr. 2a-2859/24
2-23127105-02-2a-15072024

DECIZIE

19 septembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţă:
Preşedintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Cașcaval Andrei
Cojocaru Olga
Grefierul Șpac Iulius

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Vlas Ion, reprezentat de avocatul Morozov Sergiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vlas Elena către Vlas Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei a Consiliului raional Criuleni cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a fostului soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun și compensarea cheltuielilor judiciare,

împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 mai 2024, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului.

La 04 septembrie 2023 reclamanta Vlas Elena s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vlas Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei a Consiliului raional Criuleni cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor judiciare.

În susţinerea acțiunii reclamanta a invocat, că la 07 martie 2008 a fost înregistrată căsătoria între Vlas Ion și Vlas Elena de către Primăria s. *****, r-l Criuleni, înscrierea nr. 07. Din relația de căsătorie au trei copii minori: fiul *****, născut la *****, fiul *****, născut la ***** și fiica *****, născută la *****. La moment copiii minori locuiesc împreună cu mama, în raionul Criuleni, satul *****, str. *****, nr. 9.

Indică reclamanta, că viața de familie al cuplului lor a încetat de mai mult timp în urmă, în mare parte cauza fiind violența fizică și psihologică la care a fost supusă de către soț după nașterea copilului. Astfel, consideră că datorită relației defectuoase care s-a creat între ea și pârât, nu se mai putea rămâne o familie unită și armonioasă și numai poate fi restabilită, iar păstrarea acestei familii în continuare ar prejudicia starea emoțională și siguranța copiilor lor.

Mai mult susține că, separarea lor pe cale notarială nu este posibilă, deoarece pârâtul este categoric împotrivă, iar de fiecare dată cât a încercat să discute cu ultimul la acest aspect, devine agresiv și amenințător. Având în vederea că conviețuirea soților este imposibilă, cât și ținând

cont de faptul că soțul este violent, consideră inutil aplicarea termenului de împăcare, prevăzut de art. 37 alin. (4) Codul familiei.

Relatează că, copiii minori comuni locuiesc la moment cu mama, în casa de locuit individuală care este construită pe terenul care îi aparține cu drept exclusiv de proprietate.

Afirmă că, pe parcursul conviețuirii în comun, pârâtul Vlas Ion nu și-a onorat, nici acum nu își onorează pe deplin obligațiile părintești în scopul educării și îngrijirii copiilor, iar toate cheltuielile de întreținere a copiilor minori sunt pe seama ei. Pârâtul manifestă foarte rar interes de a petrece timpul cu copiii, îi agresează, copiii se tem de el, iar din motivul că minorii de multe ori au asistat la certurile dintre părinți, au dezvoltat un comportament anxios atunci când tatăl este prezent. Menționează că, nu este împotriva întrevederilor dintre tată și copii, cu toate acestea copiii sunt atașați de mamă și doresc în continuare să locuiască împreună cu ea.

Remarcă faptul că, la momentul actual ea este total implicată în procesul de creștere și educare a copiilor minori, toate cheltuielile de întreținere a acestora sunt pe seama lui, începând de la cheltuielile comunale, procurarea produselor alimentare, precum și cheltuielile de educare a copiilor. Totodată, în prezent ea se află în concediu de maternitate, unicul venit lunar fiind indemnizația pe care o primește pentru copii. .

La caz, menționează că interesul copiilor presupune un confort psihologic al acestora, cât și dorința lor de a locui acolo unde se simt bine și unde se simt acasă, or plasarea copiilor într-o situație unde nu se simt confortabil vor avea repercusiuni negative asupra psihicii și dezvoltării emoționale. Prin urmare, susține reclamantă că interesul copiilor de a locui împreună cu ea decurge din necesitățile fizice, emoționale și psihologice ale acestora, precum și de stabilitatea mediului familial oferit de ea. Astfel, luând în considerație vârsta copiilor, calitățile morale ale ambilor părinți, relațiile deja existente dintre părinte /copil, prezența posibilităților ei în calitate de mamă de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copiilor, starea sănătății mentale a tatălui copiilor, consideră necesar și oportun stabilirea domiciliului copiilor comuni împreună cu mama.

Susține reclamanta Vlas Elena că, la moment actual pârâtul Vlas Ion nu contribuie cu absolut nimic la creșterea și întreținerea copiilor minori comuni , toate cheltuielile casnice și de întreținere revenind pe seama ei. Afirmă că încearcă să facă față singură situației create și se descurcă, însă dorește stabilirea în mod legal obligativitatea tatălui de a contribui lunar cu o sumă bănească pentru creșterea și educare copiilor comuni.

Notează că, pârâtul Vlas Ion este angajat în câmpul muncii în funcția de șofer de tir în cadrul unei companii internaționale și dispune de un salariul lunar aproximativ de 2000 Euro, astfel a apărut necesitatea adresării în instanța de judecată cu privire la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori. Din considerentul că, pârâtul la moment este angajat în câmpul muncii, consideră necesar a fi aplicate prevederile art. 75 alin. (1) din Codul familiei.

Rezultând din cele invocate în cerere de chemare în judecată, reclamanta solicită: - admiterea cererii de chemare în judecată;- desfacerea căsătoriei încheiată între Vlas Ion și Vlas Elena înregistrată la data de 07 martie 2008 de Primăria s. *****, r-l Criuleni, sub nr. 07;- determinarea domiciliului copiilor minori fiul *****, născut la *****, fiul *****, născut la ***** și fiica *****, născută la *****, la domiciliul reclamantei Vlas Elena;- încasarea pensiei de întreținere din contul pârâtului în beneficiul reclamantei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 30% din salariul lunar al pârâtului, până la atingerea majoratului de către copiii minori, compensarea cheltuielilor judiciare din contul pârâtului care vor fi suportate în legătură cu prezentul proces.

La data de 11 ianuarie 2024, reclamanta Vlas Elena a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care solicită:- încasarea din contul pârâtului Vlas Ion în beneficiul reclamantei pensia de întreținerea a copiilor minori fiul *****, născut la *****, fiul *****, născut la ***** și fiica *****, născută la *****, în sumă bănească fixă de 3700 lei lunar, până la atingerea majoratului de către aceștia; -încasarea din contul pârâtului Vlas Ion în beneficiul reclamantei pensie de întreținere în conformitate cu art. 83 lit. lit. a), b) Codul familiei în sumă bănească fixă de 2700,00 lei timp de 3 ani după nașterea copilului, compensarea cheltuielilor judiciare.

În susținerea cererii de concretizare reclamanta Vlas Elena a indicat că, prin acțiunea depusă de la 23 august 2023 a solicitat ca cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori să fie stabilit în mărime de 30% din salariul lunar, deoarece la acel moment cunoștea că acesta este angajat. Deși pârâtul în prezent este angajat în câmpul muncii în Belgia în calitate de șofer de cursă lungă, însă acesta dispune de venituri neregulate și un salariu fluctuant, urmare consideră că va fi dificilă executarea unei hotărâri judecătorești de încasare a pensiei de întreținere în cotă procentuală din salariu și face necesar aplicarea prevederilor art. 76 alin. (1) Codul familiei.

Mai menționează că, în perioada de după depunerea acțiunii a constatat că, cheltuielile pentru întreținere copiilor minori au crescut, ținând cont de creștere prețurilor, astfel declară că lunar cheltuie aproximativ 4500,00 lei lunar pentru întreținerea copiilor, inclusiv pentru alimentație, haine, rechizite școlare, activități extrașcolare, tratament și medicamente.

Relevă că, reieșind din informația furnizată de Biroul Național de Statistică a R. Molodva pentru semestrul I, anul 2003 minimul de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani constituie 3470,40 lei.

Totodată, susține reclamanta că, începând cu 16 octombrie 2023 pârâtul Vlas Ion a încetat să întrețină financiar familie, chiar dacă au împreună trei copii minori. La ***** s-a născut fiica *****, moment din care se află în concediu de îngrijire a copilului pe o perioadă de 3 ani și care expiră la 13 octombrie 2024. Prin urmare în perioada anilor 2021-2023 nu a avut posibilitatea de a se angaja în câmpul muncii, deoarece avea grijă de fiica minoră, însă începând cu 16 octombrie 2023 s-a încadrat la muncă, iar fiica ***** a înregistrat-o la grădiniță. Cu toate acestea copilul este mic, iar în perioada de adaptare a copilului la grădiniță presupune să-și ia concediu de la locul de muncă, pentru a sta cu copilul. Mai mult indică reclamanta că după mai multe investigații medicale, la 11 septembrie 2023 a fost diagnosticată cu tumoare de tip malignă pe sânul drept, iar la 24 noiembrie 2023 a suferit o intervenție chirurgicală prin extirparea unei părți din sânul drept, ulterior necesitând cheltuieli suplimentare pentru recuperare. În continuare este expusă la cheltuieli legate de recuperare post intervenție, precum și la cheltuieli legate de investigațiile ulterioare.

Susține că, i-a comunicat pârâtului despre starea de sănătate și despre necesitatea de a o ajuta financiar, însă acesta refuză să contribuie material, din care considerent intervine necesitatea de a se adresa în instanța judecătorească în ordinea art. 83 Codul familiei. La caz, reieșind din informația furnizată de Biroul de Statistică al R. Moldova pentru semestrul I, anul 2023 minimul de existență pentru o femeie aptă de muncă constituie 2797,00 lei.

Solicită reclamanta Vlas Elena:- desfacerea căsătoriei încheiată între Vlas Ion și Vlas Elena înregistrată la data de 07 martie 2008 de Primăria s. *****, r-l Criuleni, sub nr. 07;- determinarea domiciliului copiilor minori fiul *****, născut la *****, fiul *****, născut la ***** și fiica *****, născută la *****, la domiciliul reclamantei Vlas Elena; - încasarea din contul pârâtului Vlas Ion în beneficiul reclamantei pensia de întreținerea a copiilor minori fiul *****, născut la *****, fiul *****, născut la ***** și fiica *****, născută la *****, în sumă bănească fixă de 3700 lei lunar, pentru fiecare, până la atingerea majoratului de către aceștia; -

încasarea din contul pârâtului Vlas Ion în beneficiul reclamantei pensie de întreținere în conformitate cu art. 83 lit. lit. a), b) Codul familiei în sumă bănească fixă de 2700,00 lei timp de 3 ani după nașterea copilului, compensarea cheltuielilor judiciare.

Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 mai 2024, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vlas Elena către Vlas Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei a Consiliului raional Criuleni cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a fostului soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun și compensarea cheltuielilor judiciare.

S-a desfăcut căsătoria înregistrată la data de 07 martie 2008 cu nr. 07 la Primăria s. *****, r-l Criuleni încheiată între Vlas Ion și Vlas (Guzun) Elena.

S-a încasat de la Vlas Ion și Vlas Elena în beneficiul statului la eliberarea certificatului de divorţ, taxa de stat în mărime a câte 500% din unitatea convenţională fiecare.

S-a determinat domiciliul copiilor minori: fiul *****, născut la 08 martie 2012, fiul *****, născut la ***** și fiica *****, născută la *****, la domiciliul mamei Vlas Elena.

S-a încasat de la pârâtul Vlas Ion în beneficiul reclamantei Vlas Elena, pensia de întreținere pentru fiul minor *****, născut la 08 martie 2012, în mărime de 2000,00 (două mii) lei lunar, pentru fiul minor *****, născut la *****, în mărime de 1800,00 (una mie opt sute) lei lunar și pentru fiica minoră *****, născută la *****, în mărime de 1800,00 (una mie opt sute) lei lunar, începând cu data depunerii cererii în judecată 04 septembrie 2023 şi până la atingerea majoratului acestora.

S-a încasat de la pârâtul Vlas Ion în beneficiul reclamantei Vlas Elena, pensia de întreținere a fostului soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun, în mărime de 1500,00 (una mie cinci sute) lei lunar, începând cu data depunerii cererii în judecată 04 septembrie 2023 şi până la atingerea vârstei de 3 (trei) ani de către fiica *****, născută la *****.

În rest pretențiile reclamantei Vlas Elena s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat de la Vlas Ion în beneficiul lui Vlas Elena suma de 140,00 (una sută patruzeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

S-a încasat de la Vlas Ion în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2556,00 (două mii cinci sute cincizeci și șase) lei.

Solicitarea apelantului.

La data de 20 mai 2024 Vlas Ion, reprezentat de către avocatul Morozov Sergiu a depus cerere de apel, solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 mai 2024, în partea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori şi în partea încasării pensiei de întreținere a fostului soţ, reexaminarea cauzei potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanţă şi adoptarea unei noi hotărâri în această parte cu încasarea în folosul intimatei Vlas Elena de la apelantul Vlas Ion a pensiei de întreținere a copiilor minori *****, născut la *****; *****, născut la *****; *****, născută la ***** în mărimea de 1/2 din salariul şi/sau din alte venituri ale apelantului până la atingerea majoratului, cu respingerea cerinţei de încasare a pensiei de întreţinere a fostului soţ.

Argumentele părților.

În motivarea apelului reprezentantul apelantului Vlas Ion, avocatul Morozov Sergiu a indicat, că instanța de fond a ajuns la o concluzie greşită în partea modului de încasare a pensiei de întreţinere a copiilor minori şi în partea încasării pensiei de întreținere a fostului soţ.

În acest context a menționat, că tatăl copiilor este angajat în câmpul muncii, informaţia scrisă în acest sens a fost anexată la materialele cauzei în prima instanţă. Comunică, că până a fi angajat în calitate de muncitor auxiliar la compania SRL „Istgant”, ultimul într-adevăr a fost angajat oficial prin Contract de muncă în forma scrisă în calitate de şofer la TIR la curse lungi în Belgia, însă datorită unor circumstanțe personale a fost nevoit să se întoarcă în Republica Moldova şi s-a angajat la muncă la firmă moldovenească.

Consideră, că instanţa trebuia să numească pensia de întreţinere pentru 3 copii minori ai apelantului în ordinea prevăzută de art. 75 alin. (1) din Codul Familiei, şi anume în mărime de 1/2 din salariul şi/sau din alte venituri până la atingerea majoratului.Or, instanţa de judecată, în speţa nu doar nu a luat în considerare interesul major al copiilor, dar şi le-a prejudiciat material numind pensia de întreţinere în suma bănească fixă.

Ce ţine de capătul hotărârii privind încasarea pensiei de întreţinere a fostului soţ reprezentantul părții a susținut, că la 18 decembrie 2023, pârâtul Vlas Ion a revenit în Republica Moldova din Belgia (or. Zeebruge), unde a lucrat în calitate de şofer. Când a ajuns acasă, a depistat, că banii lui personali (în suma de 5 000 (cinci mii) EUR), pe care ultimul a împrumutat anterior de la fratele său Vlas Iurii şi i-a ascuns, nu mai sunt. Soţia(intimata) a spus, că a luat banii şi i-a folosit pentru scopuri personale.

În context a completat, că banii care au fost împrumutaţi de la fratele apelantului, Vlas Iurie, au fost banii personali. Ultimul poate confirma acest fapt. Mai mult ca atât, pentru a confirma acest împrumut pârâtul a scris o recipisă, întocmind-o în 2 exemplare. Astfel, profitând de lipsa apelantului în ţară, intimata a găsit banii ascunşi şi le-a folosit samavolnic în scopuri personale, iar la solicitările apelantului de a restitui banii delapidaţi, soţia a promis, că îi va întoarce, dar nu a restituit până la moment şi, evident, nu are de gând să o facă. Imediat după cele întâmplate, aceasta a depus cerere de desfacere a căsătoriei la Judecătoria Criuleni.

Mai menționează partea apelantă, că în explicaţiile date de către intimata în cadrul procesului penal la CPs Criuleni, ultima a recunoscut faptul, că a folosit banii fără acordul şi înştiinţarea soţului în scopuri personale. Aceasta se mai confirmă şi prin răspunsul sub nr. 573 din 24.01.2024. Faptul, că nu a fost pornită cauza penală nu se echivalează cu versiunea că banii personali ale apelantului (împrumutaţi) nu au fost folosiţi samavolnic fără acordul lui. Or, lipsa de latura penală nu ne spune, că fapta de folosirea banilor de către unul dintre soţi fără acordul altuia nu a avut loc.

Subsidiar a mai relevat, că intimata în cadrul examinării cauzei în prima instanţă a recunoscut, că la moment este angajata la bancă. Astfel, intimata nu întruneşte condiţiile, prevăzute de art. 83 lit. (b) din Codul Familiei pentru încasarea pensiei de întreţinere a fostul soţ.

Respectarea termenului de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Central a fost pronunțată la 07 mai 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 20 mai 2024, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:

Reprezentantul apelantului Vlas Ion, avocatul Morozov Sergiu în cadrul ședinței instanței de apel a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

Intimata Vlas Elena în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția a Familiei în ședința de judecată, nu s-a prezentat în ședința instanței de apel, în pofida înștiințării sale legale, urmare a momentelor indicate și în corespundere cu prevederile art. 379 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Aprecierea instanței de apel.

Audiind participanții la proces, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar în coroborare cu cadrul legal pertinent aplicabil, Colegiul consideră, că cererea de apel urmează a fi respinsă şi menținută hotărârea instanței de fond, din următoarele considerente ce succed.

Conform art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În accepțiunea art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În acord cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Iar norma consacrată la art. 239 din Codul de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reliefează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, stabileşte că o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Colegiul notează că, dezacordul apelantului cu hotărârea atacată se reduce la mărimea cuantumului pensiei pentru întreţinerea copiilor minori, precum și în partea admiterii cerinței de încasarea a pensiei de întreținere a fostului soț.

Urmare a acestui fapt și ghidându-se de principiul disponibilității părților și examinării pricinii în apel în limitele pretențiilor din cererea de apel, situație reglementată potrivit dispozițiilor art. 27 alin. (1) și art. 373 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul va supune verificării hotărârea instanței de fond doar în partea atacată, în rest prezumându-se că aceasta este una corectă și legală, fiind acceptată de părțile în litigiu.

La capitolul respectiv actele pricinii denotă corectitudinea și legalitatea soluției date de prima instanță, privind admiterea cerinței cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea de la pârâtul Vlas Ion în beneficiul reclamantei Vlas Elena, pensia de întreţinere pentru fiul minor *****, născut la 08 martie 2012, în mărime de 2000,00 (două mii) lei lunar, pentru fiul minor *****, născut la *****, în mărime de 1800,00 (una mie opt sute) lei lunar și pentru fiica minoră *****, născută la *****, în mărime de 1800,00 (una mie opt sute) lei lunar, începând cu data depunerii cererii în judecată 04 septembrie 2023 şi până la atingerea majoratului acestora.

În acest sens, probatoriul administrat în speță atestă, că Vlas Ion și Vlas Elena sunt părinții copiilor minori *****, născut la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la *****.

După separarea părinților, copiii minori *****, născut la *****, *****, născut la ***** și *****, născută la ***** au continuat să locuiască cu mama Vlas Elena, care are grijă de întreținerea și educarea lor.

Invocând lipsa participării benevole a tatălui la creșterea și întreținerea copiilor minori, reclamanta Vlas Elena a inițiat prezenta acțiune, solicitând și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în sumă bănească fixă de 3700 lei lunar, pentru fiecare copil până la atingerea majoratului de către aceștia.

În contextul pretențiilor înaintate Colegiul reține, că conform art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În condiţiile art. 74 din Codul familiei, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

Conform art. 75 alin. (1) și (2) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familie, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

În acest sens, conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului.

La caz, este de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după

interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Din dispozițiile legale citate supra, rezultă cert că ambii părinți, în egală măsură, au obligația de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului său minor.

Analizând conținutul normei legale precitate cât și suportul probatoriu anexat la dosar, instanța de fond în temei legal a considerat oportună stabilirea obligației de plată a pensiei de întreținere pentru copiii minori lunar în mărime fixă, la caz fiind întrunite dispozițiile art.76 din Codul familiei. Or, potrivit art.76 alin.(1) și (2) din Codul familiei în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75, prevederi legale neaplicabile în prezenta speță.

Din acest motiv, suma propusă de apelantul Vlas Ion (1/2 din salariul și/sau alte venituri lunar) nu poate fi acceptată, deoarece ultimul a fost angajat oficial în câmpul muncii în baza ordinului de încadrare și contractului individual de muncă nr. 2 din 01 februarie 2024, activând în calitate de muncitor auxiliar la SRL „Instgant” cu salariul în mărime de 5000,00 lei, adică ulterior adresării intimatei cu prezenta acțiune, prin urmare, prevederile art. 76 din Codul familiei nefiind aplicabile speței.

Cu referire la pretenția reclamantei Vlas Elena privind încasarea pensiei de întreținere a fostului soț, Colegiul judiciar conchide că soluţia instanţei de fond privind admiterea parțială a pretenției și încasarea de la pârâtul Vlas Ion în beneficiul reclamantei Vlas Elena, pensia de întreținere a fostului soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun, în mărime de 1500,00 (una mie cinci sute) lei lunar, începând cu data depunerii cererii în judecată 04 septembrie 2023 şi până la atingerea vârstei de 3 (trei) ani de către fiica *****, născută la *****, este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

În sprijinul concluziei date, Completul notează prevederile art. 82 alin. (1) Codul Familiei, care reglementează, că soţii îşi datorează întreţinerea materială reciprocă.

În conformitate cu art. 83 lit. b) din Codul familiei, dreptul de a pretinde întreţinere de la fostul soţ pe cale judecătorească îl are: fostul soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după naşterea acestuia.

Conform art. 84 din Codul familiei, cuantumul pensiei de întreţinere încasate de la un soţ (fost soţ) în favoarea celuilalt soţ se stabileşte de către instanţa judecătorească într-o sumă bănească fixă plătită lunar. La stabilirea sumei pensiei de întreţinere, se ţine cont de situaţia materială şi familială a soţilor (foştilor soţi), de alte circumstanţe importante.

Materialele cauzei atestă, că la moment intimata/reclamantă Vlas Elena nu este angajată în cîmpul muncii, deoarece se află în concediu pentru îngrijirea copilului minor *****, născută la *****.

Luând în consideraţie cele expuse, Colegiul judiciar conchide, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a admite parțial cerința reclamantei Vlas Elena privind încasarea pensiei

de întreținere a fostului soț, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului minor comun, încasând de la pârâtul Vlas Ion în beneficiul reclamantei Vlas Elena, pensia de întreținere a fostului soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun, Or, conform art. 83 lit. b) din Codul familiei, dreptul de a pretinde întreţinere de la fostul soţ pe cale judecătorească îl are fostul soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după naşterea acestuia.

Nu se reține de instanța de apel argumentele apelantului, precum că la moment intimata este angajată în câmpul muncii și nu întrunește condițiile prevăzute la art.83 lit.„b" din Codul Familiei, întrucât instanța de fond argumentat s-a expus pe aceste temei și a reținut, că reclamanta are la întreținere și educare copii minori, starea acesteia de sănătate este precară, situație care nu-i permite de a face față cheltuielilor curente ce țin de tratamentul, reabilitarea și întreținerea proprie, aflându-se în imposibilitate să acopere unilateral toate cheltuielile necesare.

Prin urmare, după cum a fost indicat anterior, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt, corect a identificat și aplicat cadrul legal, corect a soluționat litigiul și a pronunțat o hotărâre întemeiat potrivit pretențiilor înaintate de părțile litigiului.

Ca consecință, argumentele părții apelante, privind incorectitudinea soluției date de instanța de fond în partea cuantumului pensiei de întreține a copiilor minori, cât și admiterea pretenției reclamantei Vlas Elena privind încasarea pensiei de întreținere a fostului soț, sunt neîntemeiate și formale, deoarece vin în contradicție cu circumstanțele pricinii, pretențiile înaintate și cadrul legal ce reglementează raportul juridic litigios, dedus judecății.

În final, Colegiul reamintește că, deoarece apelantul nu a invocat alte motive în necesitatea anulării hotărârii pronunțate de prima instanță, și, deoarece apelantul nu a demonstrat temeinicia pretențiilor sale din cererea de apel, va respinge apelul acestuia, ca fiind unul nefondat.

Din considerentele descrise și având în vedere faptul, că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecății, a stabilit corect starea de fapt și situația real existentă a litigiului, a identificat și aplicat corect normele materiale și procedurale, adoptând o hotărâre întemeiată și legală, iar cererea de apel este neîntemeiată, conținând formulări declarative și reducându-se, în mare parte, la critici formale în privința soluției instanței de fond, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul formulat și înaintat de avocatul Morozov Sergiu, în numele și interesele pârâtului Vlas Ion și a menține hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 mai 2024, pronunțată în actuala pricină.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) şi art. art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de Vlas Ion, reprezentat de către avocatul Morozov Sergiu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 mai 2024, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vlas Elena către Vlas Ion, intervenient accesoriu Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei a Consiliului raional Criuleni cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a fostului soț, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun și compensarea cheltuielilor judiciare.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de

Justiție.

Preşedintele completului,
judecătorul Anton Marina

Judecătorii Cașcaval Andrei

Cojocaru Olga